

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра **фінансового менеджменту та фондового ринку**

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Баранова В.Г.
“ ___ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності **072 фінанси, банківська справа та страхування**
за магістерською програмою професійного спрямування
«фінансовий та страховий менеджмент»
на тему: **«Управління вартістю капіталу підприємства»**

Виконавець
студент ЦЗФН факультету
Волошина Т.М. _____

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник
к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Бичкова Н.В. _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса-2018

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1.Сутність та джерела формування капіталу підприємства.....	6
1.2.Вартість капіталу підприємства та система управління.....	10
1.3.Чинники, що впливають на управління вартістю капіталу підприємства.....	18
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ НА ПРИКЛАДІ ПрАТ «МИРОНІВСЬКИЙ ХЛІБОПРОДУКТ»	23
2.1.Аналіз динаміки джерел формування та вартості капіталу підприємств.....	23
2.2.Аналіз фінансової діяльності ПрАТ «Миронівський хлібопродукт»...36	
2.3.Оцінка вартості капіталу ПрАТ «Миронівський хлібопродукт».....	48
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ ПрАТ «МИРОНІВСЬКИЙ ХЛІБОПРОДУКТ»	55
3.1.Міжнародний досвід системи управління вартістю капіталу підприємства.....	55
3.2.Рекомендації щодо оптимізації вартості капіталу підприємства.....	61
3.3.Наукові підходи щодо прогнозування вартості капіталу.....	65
ВИСНОВКИ	69
Список використаних джерел	73
Додатки	77

ВСТУП

Управління вартістю капіталу – це управління структурою і вартістю джерел фінансування, тобто пасивів з метою підвищення рентабельності власного капіталу та здатності підприємства платити дохід кредиторам і співвласникам підприємства.

Управління вартістю капіталу на сучасному етапі розвитку ринкових відносин є однією з найбільш важливих тем, тому що чим менше вартість фінансових ресурсів, що залучаються для управління фінансово-господарською діяльністю, тим ефективніше використання капіталу, що забезпечує підприємству можливість подальшого розвитку.

Взагалі вартість капіталу – представляє собою вартість засобів компанії, таких як позикового та власного капіталу, або з точки зору інвестора «норма прибутковості цінних паперів портфеля компанії». Вартість капіталу використовується для оцінки нових проектів компанії. Являє собою мінімальну норму прибутковості, яку інвестори очікують отримати за вкладений капітал у підприємство, а саме це повинно задовольняти новий проект [2].

Роль капіталу підприємства, а також ефективне його використання при різних економічних відносинах завжди важлива. Це обумовлено тим, що головним джерелом прибутку будь-якого підприємства, національного багатства країни є вміле, розумне досить повне використання капіталу підприємства, зі своєчасним виявленням шляхів його примноження і способів його ефективного використання. У поєднанні з людською працею, розвиненим менеджментом на різних рівнях виробництва та маркетингом досягається максимальна ефективність використання капіталу. Це особливо важливо в даний час для кожного підприємства.

Метою написання кваліфікаційної роботи є дослідження теоретико-методологічних аспектів управління вартістю капіталу підприємства та

визначення шляхів підвищення ефективності системи управління вартістю капіталу вітчизняних підприємств в сучасних умовах.

Основними завданнями кваліфікаційної роботи є:

- дослідження економічної природи «вартості капіталу підприємства» його сутність та джерела формування;
- розглянути систему управління, способи і джерела залучення капіталу, методичний підхід до формування капіталу;
- розглянути чинники, які впливають на управління вартістю капіталу підприємства;
- оцінка динаміки джерел формування капіталу підприємств;
- аналіз чинників фінансового забезпечення та фінансової діяльності ПрАТ «Миронівський хлібопродукт»;
- оцінка вартості капіталу ПрАТ «Миронівський хлібопродукт»;
- дослідження міжнародного досвіду системи управління вартістю капіталу;
- аналіз проблемних аспектів діяльності на ПрАТ «Миронівський хлібопродукт»;
- розробка рекомендацій щодо оптимізації вартості капіталу;
- дослідження наукових підходів щодо прогнозування вартості капіталу.

Вищенаведений список виявляє актуальність вивчення управління капіталом підприємства, оскільки українські підприємства мають достатній потенціал та повноцінно можуть виходити на міжнародний ринок.

Об'єктом дослідження є процес управління вартістю капіталу підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні та методичні положення щодо управління вартістю капіталу підприємства.

При виконанні кваліфікаційної роботи були використані методи спостереження, структурно-функціональний, порівняльний, аналіз та синтез, дедукція та прогнозування.

Основними джерелами інформації для аналізу управління вартістю капіталу підприємства є: звіти про фінансові результати, звіти про рух грошових коштів, звіти про використання грошових коштів звіти національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та інші.

За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано тези: «Ринок фінансових послуг: актуальні проблеми та шляхи вирішення» у міжнародній науково-практичній конференції. Назва конференції: «Сучасні тенденції розвитку міжнародних відносин та економічно-політичного процесу» за 5-6 жовтня 2018 року.

ВИСНОВКИ

Можна почати висновок дослідження з того, що на підприємствах України формуванням вартості капіталу є: внутрішні та зовнішні джерела за рахунок яких підприємство має фінансування. Внутрішніми джерелами є прибуток, який залишається у розпорядженні підприємства, амортизаційні відрахування від основних засобів та нематеріальних активів та інші. А до зовнішніх джерел відноситься залучення додаткового акціонерного капіталу, безоплатна фінансова допомога та інші.

Також треба звернути увагу на роль держави у фінансовому забезпеченні підприємств майже не виступає, а саме з проведених досліджень, можна зробити висновок про те, що в сучасних умовах основним джерелом фінансування інноваційної діяльності вітчизняних підприємств виступають переважно позичені та власні фінансові ресурси. Отже, актуальним на сьогодні питанням є збільшення частки державної участі у фінансуванні інноваційної діяльності підприємств України. Для вдосконалення стимулювання інноваційної діяльності в Україні потрібен новий комплексний механізм стимулювання всього інноваційного процесу – від фундаментальних досліджень до впровадження розробок у виробництво. Створення такого механізму є доцільним не тільки на державному, а й на регіональному рівні.

Важливою складовою частиною в управлінні вартістю підприємства є визначення та обґрунтування чинників зовнішніх та внутрішніх середовища, які мають вплив на вартість підприємства. При ефективному управлінні вартістю підприємства дає вчасно виявляти та адекватно оцінювати приховані резерви у зростанні вартості суб'єктів господарювання, формувати стратегії розвитку які є життєздатні, а також підвищення інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності.

Також можна сказати, що вартість капіталу підприємства характеризується показником середньозваженої вартості капіталу, а саме у

складі оцінки вартості капіталу підприємства головне є значення показника середньозваженої вартості капіталу WACC, яке полягає в тому, що він може використовуватися як ставка дисконтування для приведення майбутніх доходів до вартості, яка є на даний момент.

Далі можна звернути увагу, що результати дослідження свідчать про доцільність використання вартості капіталу для обґрунтування управлінських рішень щодо його складу та структури і визначення перспектив подальшого розвитку підприємства в конкурентному середовищі. Оцінка вартості капіталу підприємства має здійснюватися постійно на кожному із етапів його життєвого циклу. Вартість капіталу підприємства характеризується показником середньозваженої вартості капіталу. Для його визначення слід дотримуватися певних принципів оцінки і використовувати метод середньої арифметичної зваженої, де в якості ваг використовується структура капіталу.

Враховуючи структуру чинників, обумовлену їх взаємозалежністю, та розумінням, того що основним критерієм визнання процесів та явищ у якості чинника є саме керованість, можна говорити про побудову різноманітних моделей, які встановлюють залежність вартості від чинників, та формують й поєднуються причинно-наслідковими зв'язками. Побудова таких моделей має важливе практичне застосування, оскільки дозволяє менеджменту підприємства управляти ринковою вартістю активів, впливаючи на залучені до моделі чинники.

В основі аналізу формування вартості капіталу підприємств методика визначення вартості капіталу, яка залежить від вартості джерела його залучення. Основними джерелами формування капіталу є банківські кредити, випущені підприємством облігації, акції та нерозподілений прибуток. Майже усі підприємства України потребують у залучених коштах, тому кредитування є досить популяризоване.

Було проведено дослідженням фінансового стану ПрАТ «Миронівський хлібопродукт» за доходами досліджено динаміку, що експортний дохід на 2017 рік становить 57% від загального доходу

підприємства. А це свідчить, що підприємство має більший дохід від експорту. Аналіз рентабельності підприємства показав, що підприємство є рентабельними та на підприємстві спостерігається позитивна динаміка основних показників. На даний час ПрАТ «МХП» приносить більше доходу та структура балансу є задовільною, тому як підприємство є платоспроможне, тобто підприємству цілком вистачає ресурсів для погашення поточних зобов'язань. А платоспроможності підприємства свідчить про стабільну працю та те, що витрати покриваються отриманим прибутком, дебіторська заборгованість дозволяє покривати кредиторську. Також підприємство конкурентоспроможне, зобов'язання виконуються вчасно та у повній мірі.

Далі можна звернути увагу на міжнародний досвід управління вартістю власного капіталу, де основою є модель CAPM, а саме важливо для визначення ризику, тому при оцінці підприємства вони служать для визначення капітальних витрат за допомогою визначення ринкової ціни через ризик досягається об'єктивність. Ризик-менеджмент за допомогою рівноважних цін дозволяє оцінити фонди акцій. При цьому зустрічається вислів про вимірності додаткового ризику ґрунтуючись на середньої додаткової прибутковості. За допомогою визначення ринкової ціни через ризик досягається об'єктивність.

Також було досліджено основні проблеми управління вартістю капіталу підприємства є недостатність обсягу інвестиційних ресурсів для реалізації цілей розвитку підприємства в планованому періоді; низька ефективність використання сформованого обсягу інвестиційних ресурсів в розрізі основних напрямків діяльності підприємства; порушення синхронності в грошовому обороті підприємства; складність проведення оптимізаційних розрахунків для співвідношення «дохідність - ризик», необхідних в обґрунтуванні фінансових і інвестиційних рішень.

Рекомендаціями щодо оптимізації вартості капіталу підприємства, а саме проблеми повинні вирішуватися вирішується шляхом раціоналізації

розподілу сформованого обсягу фінансових ресурсів. Тобто визначення загальної потреби у фінансових ресурсах підприємства на планований період, максимізації обсягу залучення власних фінансових ресурсів за рахунок внутрішніх джерел, визначення доцільності формування власних фінансових ресурсів за рахунок зовнішніх джерел, управління залученням позикових фінансових коштів, оптимізації структури джерел формування інвестиційного потенціалу.

Прогноз основою розробки стратегічного плану та організації управління підприємством, він повинен охоплювати значно ширший круг питань, ніж внутрення діяльність підприємства, у тому числі: очікуваний обсяг виробництва; очікувана вартість розробки та виробництва цієї продукції та ціна ринку; виявлення перспективних для підприємства технічних та господарських рішень; оцінка важливості проводящих досліджень, що вимагають витрат на вирішення майбутніх технічних та господарських задач.

Список використаних джерел

1. Капітал підприємства [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ru.osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/17664/
2. Давидов О.І. Вартість підприємства як економічна категорія / О.І. Давидов // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – № 5 (155). – С. 8–19.
3. Костирко Р.О., Тертична Н.В., Шевчук В.О., Комплексна оцінка вартості підприємства: [Текст] Монографія М.Г. Чумаченка. -2-ге вид. перероб. і доп. - Х.: Фактор, 2008. - 278с.
4. Мендрул О.Г. Управління вартістю підприємств. [Текст] Монографія. – К.: КНЕУ, 2002. – 272 с.
5. Момот Т. Оцінка вартості бізнесу: сучасні технології. [Текст] - Х.: Фактор, 2007. - 224с.
6. Старюк П.Ю. Управління вартістю компанії як основне завдання корпоративного управління, Монографія. – 2007. - 5с.
7. Лаговська О.А. Оцінка вартості підприємства на основі показника економічної даної вартості: новий підхід через призму теорії зацікавлених осіб / О.А. Лаговська // Вісник ЖДТУ. – 2013. – №
8. Вартість капіталу підприємства [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buklib.net/books/26486/>
9. Борисов Е. Ф. Экономика: учебник и практикум. М.: Юрайт, 2013.
10. Липчиу Н. В., Павлова Е. А. Оценка оптимизации структуры источников финансирования организаций в современных условиях научный журнал 2012. № 76. С. 2.
11. Вартість капіталу [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://lib.sale/besplatno_menedjment/stoimost-kapitala.html
12. Ушаева С. Н. К вопросу об оптимизации структуры капитала фирмы // Вестник Челябинского государственного университета. 2012. № 10. С. 103.
13. Финансовый менеджмент. 6-е изд., стер. М.: Кнорус, 2015.

- 14.Коробов М. Я. Фінанси промислового підприємства: Підручник. - К.:Либідь, 2005.
- 15.Гібіш Л. В. Фінанси: Навч. посібник. – 2-ге вид., стереотип. – К.: МАУП, 1998. – 92с.
- 16.Аммарі А.О. Класифікація стейкхолдерів на основі взаємних очікувань / А.О. Аммарі // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 8. – С. 150–155.
- 17.Балабанова Л.В. Управління персоналом : підручник / Л.В. Балабанова, О.В. Сардак. – К. : Центр навч. л-ри, 2011. – 468 с.
- 18.Бісвас П.Ч. Управління персоналом на іноземних підприємствах в Україні / П.Ч. Бісвас //
- 19.Маркетинг в Україні. – 2008. – № 3. – С. 36–39.
- 20.Брезіцька О.В. Управління вартістю: фактори формування підприємства / О.В. Брезіцька
- 21.Галушко В.П. Сучасні методи навчання в системі підготовки керівних кадрів / В.П. Галушко, І.А.
- 22.Міщенко // Міжнар. зб. наук. пр. – 2007. – № 1 (13). – С. 6–12.
- 23.Н.Тертычная, В.Шевчук ; под общ. ред. Н.Г. Чумаченко. – Х. : Фактор, 2008. – 278 с.
- 24.Крамаренко Г.О. Фінансовий менеджмент : підручник / Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна. – 2-ге вид.К. : Центр навч. л-ри, 2009. – 520 с.
- 25.Крушельницька О.В. Управління персоналом / О.В. Крушельницька, Д.П. Мельничук. – К. : Кондор, 2003. – 296 с.
- 26.Литвак Б.Г. Разработка управленческого решения : учебник / Б.Г. Литвак. – М. : Дело, 2002. –392 с.
- 27.Волков С. С. Іпотечне кредитування в Україні: передумови, ризики, перспективи // Інформаційний портал Українського агентства фінансового розвитку.
- 28.Воробець Л. Поняття банківського кредиту та кредитних операцій банку // Право України – 2002 - № 12 – с. 62-65.

- 29.Огляд банківського сектору [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=64628171>
- 30.Вартість кредиту [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://www.ukr.vipreshebnik.ru/entsiklopediya/21-v/1897-vartist-kreditu.html>
- 31.Національний банк України [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
- 32.Огляд банківського сектору [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=64628171>
- 33.Міністерство фінансів України [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://minfin.com.ua/2017/09/22/30083002/>
- 34.Кредити в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://ukr.segodnya.ua/economics/finance/kredity-v-ukraine-dolzhny-stat-dostupnee-groysman-1110068.html>
- 35.НКЦПРФ [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://www.nssmc.gov.ua/reports/>
- 36.ПрАТ «Миронівський хлібопродукт» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.mhp.com.ua>
- 37.Фінансова звітність «Миронівського хлібопродукту»[Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.mhp.com.ua/uk/dlja-investoriv/financial-reports/richnij-zvit>
38. Фінансова звітність [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://www.marketscreener.com/MHP-SE-4008453/financials/>
- 39.Виручка «МХП» за 2018 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://latifundist.com/novosti/42400-vyruchka-mhp-za-9-mesyatsev-2018-g-vyrosla-na-17>
- 40.Система управління вартістю капіталу підприємства [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.dslib.net/finansy/optimizacija-finansovoj-struktury-kapitala-v-sisteme-upravlenija-stoimostju.html>

41. Служба контролю «МХП» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.mhp.com.ua/uk/responsibility/sluzhba-etichnogo-kontrolju/sluzhba-etichnogo-kontrolju>
42. Проблеми на підприємствах України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://news.finance.ua/ru/news/-/413044/predprinimatelstvo-v-ukraine-vozmozhnosti-problemy-i-vyzovy>
43. Reuters [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ru.reuters.com/>
44. Михайлова Л.І. Управління персоналом / Л.І Михайлова : навч. посібник / під ред. Б.А. Сладкевича – К., «Центр учбової літератури» 2007. С.159
45. Чиж Н. М. Особливості оптимізації структури власного капіталу за критерієм мінімізації його вартості / Н. М. Чиж // Економічні науки. Серія „Облік і фінанси”: збірник наукових праць / Луцький державний технічний університет. – Луцьк, 2007. – Випуск 4 (16). – Ч. 2. – С. 193-201
46. Проблеми на підприємствах України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://news.finance.ua/ru/news/-/413044/predprinimatelstvo-v-ukraine-vozmozhnosti-problemy-i-vyzovy>
47. Механізми відтворення індивідуального капіталу в умовах зростання економіки [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.dslib.net/econom-teoria/mehanizmy-voisproizvodstva-individualnogo-kapitala-v-uslovijah-rosta-jekonomiki.html>
48. Матюшенко І. Ю. Основи фінансового менеджменту : навч. посіб. / Матюшенко І. Ю. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 220 с.
49. Петровська І. О. Фінанси : навч. посіб. / Петровська І. О., Клиновий Д. В. – К. : ЦУЛ, 2002. – 300 с.
50. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств / Поддєрьогін А. М. – К. : КНЕУ, 2006. – 460 с.